

§ 460 tr. zák. a § 9 zákona čís. 471/21 sb. z. a n. a čl. 1. zák. čís. 257/25 sb. z. a n., jakož i rozhodnutím krajského jako odvolacího soudu v Chebu ze dne 8. března 1928, potvrzujícím tento rozsudek ve výroku o trestu, byl porušen zákon; rozsudek ten jakož i rozhodnutí krajského soudu se zrušují a obžalovaný se z obžaloby podle § 259 čís. 3 tr. ř. sprostňuje; důsledkem toho se zrušuje i usnesení okresního soudu v Karlových Varech ze dne 24. dubna 1928, jímž byl odepřen podmíněný odklad výkonu trestu, uloženého rozsudkem právě uvedeným.

### Důvody:

Podle záznamového rozsudku okresního soudu v Českých Budějovicích ze dne 9. září 1927 byl obžalovaný odsouzen pro přestupek krádeže podle § 460 tr. zák. a § 9 zákona čís. 471/21 sb. z. a n. a čl. I. zákona čís. 257/25 sb. z. a n., jehož se dopustil tím, že dne 27. srpna 1927 v Karlových Varech odcizil Jindřichu L-ovi z uzamčeného pokoje z uzamčeného kufru 300 Kč, k tuhému vězení na 14 dní, zotřeseného 1 postem, podmíněčně se zkušebnou dobou 1 roku. Rozsudek vešel v moc práva, nebyv napaden. Pro týž trestný čin bylo proti témuž obžalovanému zavedeno trestní řízení před okresním soudem v Karlových Varech, a byl při hlavním přelíčení, dne 26. pros. 1927 konaném v nepřítomnosti obžalovaného, vynesena rozsudek, jímž byl obžalovaný pro týž trestný čin uznán vinným přestupkem krádeže podle § 460 tr. zák. a § 9 zák. čís. 471/21 a čl. I. zák. čís. 257/25 a odsouzen do vězení na 1 týden; rozhodnutí o podmíněném odkladu výkonu trestu bylo vyhrazeno. Odvolání obviněného do výše trestu bylo rozhodnutím krajského jako odvolacího soudu v Chebu ze dne 8. března 1928 zamítnuto. Okresní soud v Karlových Varech pak usnesením ze dne 24. dubna 1928 prohlásil, že se podmíněný odklad výkonu trestu nepovoluje, poněvadž odklad podle § 2 zákona čís. 562/19 sb. z. a n. jest vzhledem k tomu, že obviněný byl rozsudkem okresního soudu v Českých Budějovicích ze dne 9. září 1927 (rozsudek shora uvedený) pro čin spáchaný z pohnutky nízké a nečestné již trestán. Srovnáním obou řečených rozsudků a opisů k nim se vztahujících ide nad veškerou pochybnost na jevo, že se oba rozsudky týkají jednoho a téhož činu trestného; protože pak rozsudek okresního soudu v Českých Budějovicích byl již pravoplatným, když došlo k vynesení rozsudku v Karlových Varech, porušuje rozsudek posléze uvedený zásadu ne bis in idem. Bylo proto podle §§ 33, 292 a 479 tr. ř. o zmateční stížnosti generální proturatury na záštitu zákona uznati právem, jak se stalo.

### Čís. 3276.

Podle § 134 tr. ř. jest vyšetřiti duševní stav obžalovaného, vyšly-li za řízení na jevo objektivní známky, vzbuzující podezření, že tu jest duševní porucha podle § 2 písm. a) — e) tr. zák.; nestačí pochybnosti, které o příčetnosti obžalovaného vyslovuje jeho obhájce.

»Střídavé pomínutí smyslu« podle § 2 písm. b) tr. zák. předpokládá chorobný stav duševní, vylučující přechodně (střídavě) užívání roz-

umu a potlačující duševní život a intelekt člověka; dodatková otázka (§ 319 tr. ř.) na onen stav je odůvodněna jen, bylo-li podle výsledků řízení tvrzeno neb aspoň naznačeno, že obžalovaný byl v době spáchání činu stížen pomíjející duševní chorobou, která ho zbavovala užívání rozumu, tudíž přičetnosti.

Porotní soud má povinnost zkoumati, zda tvrzené skutečnosti odpovídají zákonné podstatě stavu trestnost vylučujícího nebo rušícího, a jen v kladném případě jest povinen a oprávněn, by dal porotcům dodatkovou otázku na onen stav; jen za tohoto předpokladu má opomenutí takové otázky za následek zmatečnost rozsudku (§ 344 čís. 6 tr. ř.).

(Rozh. ze dne 4. října 1928, Zm II 309/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku porotního soudu v Olomouci ze dne 9. června 1928, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem úkladné vraždy loupežné podle §§ 134, 135 čís. 1 a 2 tr. zák.

#### Důvody:

Zmateční stížnost uplatňuje důvody zmatečnosti podle čís. 5 a 6 § 344 tr. ř. Zkrácení v právu obhajoby, činící rozsudek zmatečným podle čís. 5 § 344 tr. ř., spatřuje v tom, že porotní dvůr soudní zamítl průvodní návrhy obhájce při hlavním přelíčení. Podle obsahu protokolu o hlavním přelíčení zněly průvodní návrhy takto: 1. měla býti dožádána firma B-ova o zprávu o pověsti obžalovaného, poněvadž se tento poslední čtyři roky více zdržoval ve Z. než v L.; 2. mělo býti vyšetřeno četnictvem, zda bylo v továrně pozorováno na obžalovaném abnormální chování v posledních letech; 3. správa zemského léčebného ústavu v Kroměříži měla býti dotázána, z jakého důvodu byl otec obžalovaného dodán do ústavu, jakou duševní nemocí trpěl, a nač tam zemřel; 4. matka obžalovaného měla býti vvslechnuta o tom, že otec obžalovaného trpěl duševními chorobami, že byl nepřičetný, z počátku že byl ponechán v rodině jako neškodný blázen, v poslední době, když počal ohrožovati rodinu a okolí, byl dodán do ústavu; 5. navrhl obhájce, »by byl obžalovaný prohlédnut soudními lékaři z oboru psychiatrie, a by byl prozkoumán jeho všeobecný zdravotní stav s ohledem na to, že již od chlapeckých let trpí ušní nemocí, že má ušní výtoky a že jeho nemoc jest ve spojení s bolestmi hlavy, které jsou čas od času velice intenzivní a mají za následek občasnou ztrátu paměti a zapomětivost; navrhl dále, by z toho důvodu byl obžalovaný za účelem vyšetření své přičetnosti dán na pozorování do ústavu choromyslných, by znalci z oboru psychiatrie mohli zjistiti, zda snad nespáchal trestný čin v přechodném pomatení smyslu«. Pokud se zmateční stížnost, reprodukujíc obsah těchto průvodních návrhů, odchyluje od zápisu v protokolu o hlavním přelíčení, nelze k ní přihlížeti, poněvadž pro posouzení otázky, které návrhy byly při hlavním přelíčení učiněny a jaký měly obsah, rozhoduje iedině obsah tohoto protokolu. Stěžovatel má za to, že okolnosti, o nichž nabídl důkaz pod čís.

1—4, mají závažný význam pro posouzení otázky, zda byl v době spáchání činu příčetným čili nic, a že tudíž neprovedením důkazů byl zkrácen ve své obhajobě. Než v tom nelze mu dáti za pravdu, poněvadž: 1. z pověsti obžalovaného nelze vůbec usuzovati na jeho duševní příčetnost nebo nepřičetnost. Bylo proto zbytečno prováděti důkaz o okolnosti, z níž nelze na pravdivost závažné okolnosti vůbec souditi; 2. tento důkaz směl býti zamítnut již pro neurčitost průvodní věty (§ 222 tr. ř.), ježto se v ní ani netvrdí, že chování obžalovaného v posledních letech skutečně bylo abnormální, ani neuvádí, v čem tato domnělá abnormálnost záležela. 3. a 4. Důkazy o tom, že otec obžalovaného byl stížen duševní chorobou, že byl z počátku ponechán v rodině a teprve, když počal ohrožovati své okolí, dodán do ústavu pro choromyslné, kde také zemřel, směly odpadnouti proto, že skutečnost sama, že byl otec obžalovaného dodán do zemského léčebného ústavu v Kroměříži a že tam po více než tříměsíčním pobytu zemřel, jest potvrzena přípisem ústavu, který byl přečten při hlavním přelíčení, a okolnost, že obžalovaný pochází z otce, o němž jen tvrzeno, že byl v poslední době svého života duševně nemocen, sama o sobě nestačí odůvodniti pochybnosti o jeho příčetnosti, an sám o sobě tvrdil, že jest úplně zdrav, že trpí od dětských let jen ušní chorobou, a ani za řízení nevyšly na jevo podstatné okolnosti, zejména objektivní známky a skutečnosti, z nichž by mohla vzejíti důvodná pochybnost o tom, zda je obžalovaný duševně zdrav či chorý, jak o tom bude ještě dále řeč. 5. Podle ustanovení § 134 tr. ř., platícího i pro hlavní přelíčení, dlužno vyšetřiti duševní stav obžalovaného, vzejdou-li pochybnosti o tom, zda je duševně zdrav, či zda trpí duševní poruchou, jež by vylučovala jeho příčetnost. Pochybnosti o příčetnosti vzejdou, jsou-li tu podstatné okolnosti, vzbuzující podezření, že tu jest duševní porucha podle § 2. písm. a)—c) tr. zák. Předpokládá se, že v průvodním řízení vyšly na jevo objektivní známky, vzbuzující pochybnosti o příčetnosti obžalovaného, nestačí však, jsou-li tu pochybnosti, které o příčetnosti obžalovaného vyslovuje jeho obhájce; jest třeba určitých objektivních skutečností, vzbuzujících pochybnost, zda obžalovaný je, pokud se týče byl v době činu příčetným. Takových skutečností průvodní řízení v souzeném případě nepřineslo. Okolnosti, no než se odvolává zmateční stížnost, nejsou toho druhu, by v nich bylo lze spatřovati objektivní známky, budící pochybnost o příčetnosti obžalovaného. Průvodní návrh odůvodňoval potřebu vyšetření duševního stavu obžalovaného jen poukazem na ušní nemoc obžalovaného, spojenou s výtoky a s bolením hlavy, časem velmi intensivním, které prý má za následek občasnou ztrátu paměti a zapomětlivost, — avšak v té příčině prohlásili soudní znalci-lékaři (kteří prohlédnuvše obžalovaného, zjistili, že přestál zánět vnitřního ucha, utrpěl perforaci obou bubínků, avšak dobře slyší i tikot hodinek), že tato ušní choroba nemá naprosto žádného vlivu na duševní stav obžalovaného. Pokud se zmateční stížnost (přes meze průvodního návrhu) snaží dovoditi, že soud byl povinen dáti vyšetřiti duševní stav obžalovaného již proto, že tvrdil v přípravném řízení i při hlavním přelíčení, že se nepamatuje, jakým způsobem čin spáchal, a že toto jeho zodpovídání se potvrdil také spoluobžalovaný František H., který udal, že se ho obžalovaný asi 3—4 měsíce

po činu ptal, jak to bylo, a že mu při tom obžalovaný řekl, že neví, co a jak udělal, — přehlíží, že toto pouhé tvrzení obžalovaného (které se ostatně jeví pouhou výmluvou vzhledem k tomu, že obžalovaný svůj čin před tím, jak před četnictvem ve Z. dne 27. ledna 1928, tak i před vyhledávajícím soudcem u okresního soudu tamtéž dne 28. ledna 1928 po krátkém zapírání nejen doznal, nýbrž i do nejmenších podrobností vylíčil, a při svém zodpovídání a vylíčení setrval i při svém výsledku u okresního soudu v Přerově dne 30. ledna 1928, a že teprve za dalšího vyšetřování počal své výpovědi měnit, udav 29. února 1928 u krajského soudu v Olomouci, že vlastně sám nevěděl, »jak čin provedl«, že se na to ptal asi 3 měsíce po činu při nahodilém setkání H-e, a při hlavním přelíčení prohlásil, vylíčil do nejmenších podrobností vše, co před vraždou předcházelo i co po ní následovalo, »pak už nevím co bylo«, nemůže nahraditi naprostý nedostatek určitých objektivních skutečností, majících vztah k duševnímu zdraví obžalovaného, které jediné by mohly odůvodniti pochybnost, zda jest příčetným čili nic, zvláště když obsah dotyčného tvrzení obžalovaného je vysvětlitelný přirozeným rozčilením pachatelovým při provádění činu, jenž podle jeho vlastních údajů byl předem uvážen a připraven. Tvrzení zmateční stížnosti, že obžalovaný uvedl na svou obhajobu, že se choroba jeho otce brala tímž směrem (jako u něho), že se u otce jeví tytéž příznaky jako u obžalovaného, neodpovídá spisům, poněvadž obžalovaný nic takového netvrdil, naopak prohlásil, že jest až na ušní chorobu a spojené s ní příznaky úplně zdráv. Dlužno tedy uznati, že porotní dvůr soudní, zamítnuv také tento průvodní návrh pro nedostatek zákonných předpokladů § 134 tr. ř., neporušil zákon a nezavinil neúplnost řízení podle čis. 5 § 344 tr. ř.

Zmatek podle čis. § 6 344 tr. ř. shledává stěžovatel v tom, že porotní dvůr soudní zamítl obhájcův návrh, by byla porotcům dána dodatková otázka, zda čin uvedený v 1. hlavní otázce nebyl spáchán ve střídavém pomnutí smyslů podle § 2 b) tr. zák., a že tím porušil předpis § 319 tr. ř. Zmateční stížnost má za to, že okolnosti, tvrzené za hlavního přelíčení jednak obžalovaným, že si není činu (jeho provedení), vůbec vědom — »pak už nevím, co bylo«, jednak Františkem H-em, který potvrdil, že se ho obžalovaný sám tázal, jakým způsobem byl čin spáchán, jednak uplatňované v obhajobě obžalovaného, že ztrácí paměť, že mívá svírání hlavy, že ho pronásledovaly neustále myšlenky na motocykl, — zavazovaly soud, by dal porotcům dodatkovou otázku na střídavé pomnutí smyslů, poněvadž prý nasvědčují tomu, že obžalovaný spáchal čin v nepřičetnosti. Než zmateční stížnosti nelze dáti za pravdu. Podle § 319 tr. ř. jest ovšem povinností soudu, by dal porotcům otázku dodatkovou a to i z moci úřední bez návrhu stran, byly-li tvrzeny skutečnosti nebo stav, jež by, předpokládajíc pravdivost tvrzení, vylučovaly nebo rušily trestnost. Takovou skutečností by bylo podle § 2 b) tr. zák. zajisté také střídavé pomnutí smyslů. Než zmateční stížnost přehlíží, že soud má v takovém případě povinnost zkoumati, zdali tvrzené skutečnosti odpovídají zákonné podstatě stavu trestnost vylučujícího nebo rušícího. Jen v kladném případě jest soud povinen, avšak zároveň také jen v tomto případě oprávněn, by dal porotcům takovou otázku, a jen za tohoto předpokladu má opomenutí takové otázky za následek zma-

tečnost rozsudku. V souzeném případě však nepochybil porotní dvůr soudní, nedav dodatkovou otázku, byl by naopak pochybil, kdyby se byl pro ni rozhodl. Poněvadž »střídavé pominutí smyslů« podle § 2 b) tr. zák. předpokládá chorobný stav duševní, vylučující přechodně (střídavě) užívání rozumu a potlačující duševní život a intelekt člověka, bylo by dání otázky dodatkové podle tohoto zákonného ustanovení odůvodněno jen, kdyby podle výsledků řízení bylo tvrzeno nebo aspoň naznačeno, že obžalovaný byl v době spáchání činu stížen pomíjející duševní chorobou, která ho zbavovala užívání rozumu a tudíž přičetnosti. Takové tvrzení se za řízení nevyskytlo; obžalovaný sice udal, že pochází z otce, který onemocněl a zemřel duševní chorobou, že však sám jest úplně zdrav, že trpí od mládí jen ušní chorobou, spojenou s bolestmi hlavy, a občasným zeslabením paměti, udal také, že poslední dvě léta cítil rozrušenost, byl nestálý v práci a zanedbával ji, a že se mu proháněly hlavou myšlenky na motocykl, netvrdil však a ani jinak nevyšlo na jevo, že jest stížen pomíjející duševní chorobou nebo že se u něho vyskytly známky nepřičetnosti a ani jinak za hlavního přelíčení nevyšly na jevo objektivní skutečnosti ani známky, které by na takovouto duševní chorobu u obžalovaného poukazovaly. Naopak v protokole o hlavním přelíčení jest konstatováno, že podle osobního dojmu, který činil obžalovaný na soud, jest stěžovatel úplně přičetným a že za trestního řízení nevzešly sebe menší pochybnosti, pokud se týče nevyšly na jevo okolnosti, vzbuzující pochybnost o přičetnosti obžalovaného. Že ušní nemoc obžalovaného a spojené s ní bolesti v hlavě nemohou míti vliv na duševní stav obžalovaného, vysvětlili již soudní znalci lékaři. Že změněná obhajoba obžalovaného v tomto případě nemůže nahraditi nedostatek tvrzení objektivních skutečností, poukazujících na duševní chorobu — ať již trvalou nebo pomíjející — vyplývá již dostatečně z toho, co bylo výše řečeno. Poněvadž v souzeném případě schází podle výsledků porotního líčení základní předpoklad § 2 písm. b) tr. zák., tvrzení pomíjející duševní choroby, vylučující přičetnost, nesměla býti dána porotcům otázka dodatková na tento stav, rušící trestnost. Neodůvodněnou zmatečnou stížností bylo proto zavrhnouti.

### Čís. 3277.

Ohlásil-li opravný prostředek obhájce několika obžalovaných za všechny a kromě toho jeden obžalovaný sám, žádaje doručení opisu rozsudku s tím, že si obhájce k provedení opravného prostředku pořídí na své útraty, a soud doručil rozsudek jak onomu obhájci tak tomuto obžalovanému, počíná lhůta k provedení opravného prostředku doručením opisu rozsudku obžalovanému.

(Rozh. ze dne 4. října 1928, Zm II 361/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmatečnou stížnost generální prokuratury za záštitu zákona právem: Rozsudkem zemského trestního soudu v Brně ze dne 11. dubna 1928, pokud jím byl obžalovaný Alois Č. pro přečin shluknutí podle §§ 283,